

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон), на предлог Министарства заштите животне средине,

Влада доноси

З А К Л Ј У Ч А К

1. Прихвата се Национално утврђени допринос Републике Србије за период до 2035. године, који је саставни део овог закључка.

2. Овај закључак, ради реализације, доставити Министарству заштите животне средине, а ради информисања - Министарству рударства и енергетике, Министарству спољних послова, Министарству за европске интеграције, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарству привреде, Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог, Министарству финансија, Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарству унутрашњих послова, Министарству здравља, Министарству за јавна улагања, Министарству науке, технолошког развоја и иновација, Републичком секретаријату за јавне политике и Републичком хидрометеоролошком заводу.

05 Број: 353-9618/2025

У Београду, 4. септембра 2025. године

В Л А Д А

Тачност преписа оверава
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

ПРЕДСЕДНИК

проф. др Ђуро Маџут, с.р.

Национално утврђени допринос Републике Србије за период до 2035. године

Увод

Република Србија је потписница Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе (У даљем тексту: Оквирна конвенција) од 2001. године и Споразума из Париза од 2017. године. Влада Републике Србије је 2015. године поднела Намеравани национално утврђени допринос (енгл. *Intended Nationally Determined Contribution, INDC*), дефинишући смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште од 9,8% до 2030. године у поређењу са емисијама из 1990. године. У августу 2022. године, Република Србија је поднела свој ажурирани Национално утврђени допринос (У даљем тексту: NDC 2.0) којим је дефинисан циљ смањења емисија гасова са са ефектом стаклене баште од 33,3% до 2030. године, у поређењу са 1990. годином, што је увећало климатску амбицију за више од три пута. NDC 2.0 такође садржи податке о губицима и штетама у вези са екстремним временским догађајима и указује на потребу прилагођавања на измењене климатске услове.

Република Србија овим ажурираним национално утврђеним доприносом (У даљем тексту: NDC 3.0), израженим у складу са члановима 3. и 4. Споразума из Париза и ставовима 22. и 24. Одлуке 1/CP.21, изражава следеће:

Повећање амбиција у погледу смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште на 40,1% до 2035. године у односу на ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште из 1990. године.

Република Србија трпи значајне штете и губитке узроковане променом климе. У периоду од 2000. до 2024. године, минималне материјалне штете и губици проузроковани временским и климатским екстремима у Републици Србији процењени су на око 10,45 милијарди евра. Ова процена укључује и прелиминарну процену од приближно милијарду евра, која се приписује штетама и губицима у летњем периоду 2024. године, када је 92% територије Републике Србије било захваћено екстремном сушом. Око 70% свих укупних штета и губитака проузроковани су сушама и високим температурама.

Тренд пораста средње годишње температуре у Републици Србији већи је од тренда пораста средње глобалне температуре. У последњих пет година у односу на референтни период 1961-1990. година, средња температура виша је за чак 2,5°C. Узастопне године у којима су обарани температурни рекорди биле су 2023. година са аномалијом средње температуре од 3,0°C и 2024. са аномалијом од 3,8°C у поређењу са референтним периодом. Број топлотних таласа се повећао за три до четири топлотна таласа по години у односу на референтни период и очекиван је даљи пораст, са значајним повећањем у учесталости екстремно високих температура. Према климатским пројекцијама, тренд загревања ће се наставити, а до краја века, у зависности од сценарија емисија гасова са ефектом стаклене баште, може се очекивати додатно загревање од 4,5 – 5,8°C у односу на референтни период, односно од 1,8°C – 4,1°C у односу на период од последњих 20 година. Промене у средњој годишњој количини падавина немају значајан тренд, а климатске промене утичу на промену годишње расподеле падавина и промену расподеле падавина по интензитету. Догађаји са екстремним падавинама су повећани по учесталости и интензитету, изазивајући поплаве као и повећан ризик од деградације земљишта и такав тренд ће се наставити и у будућности. Просечна годишња сума падавина за летњу сезону се смањује. Појава екстремних летњих суша удвостручила се током последње две деценије у односу на средину 20. века и овај тренд ће се наставити и у будућности. Уз овакве промене у климатским опасностима услед климатских промена, очекивано је даље пробијање температурних рекорда, повећање броја и интензитета олујних догађаја са екстремним падавинама и ветром, као и пораст учесталости и величине града.

Рањивост водних ресурса, пољопривреде, шумарства, укључујући биодиверзитет и здравље, већ је потврђена, док искуства у последњих неколико деценија указују и на негативне утицаје климатских промена на енергетику, инфраструктуру, саобраћај и привреду Србије у целини.

Република Србија је 2012. године са Европском унијом потписала Споразум о стабилизацији и придруживању који је ступио на снагу у септембру 2013. године¹. Држава се овим споразумом обавезала да ће своје

¹ https://enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/serbia_en

законодавство о климатским променама ускладити са правним тековинама ЕУ, чиме се значајно доприноси смањењу емисије гасова са ефектом стаклене баште. Србија је континентална држава. Енергетика је један од највећих сектора српске привреде, а највећи део електричне енергије (око 70%) производи се у термоелектранама које као гориво користе домаћи нискокалорични лигнит, док остатак потиче углавном из хидроелектрана. Потрошња електричне енергије је веома висока, највише због коришћења електричне енергије за грејање и ниског нивоа енергетске ефикасности.

У складу са одлукама 1/CP.21, 4/CMA.1, 9/CMA.1, 18/CMA.1, у овом документу налазе се следеће квантитативне информације у вези са NDC 3.0:

1. Квантитативно изражене информације о референтним периодима (укључујући, по потреби, базну годину)	
(а) Референтна година(е), основна година(е), референтни период(и) и друге почетне тачке;	Базна година: 1990. Током ревизије NDC 2.0, у прорачуну инвентара гасова са ефектом стаклене баште и процеса осигурања квалитета и контроле квалитета (QA/QC) 1990. година је идентификована као базна година. Због упоредивости са NDC3.0 и NDC 2.0 променама у инвентару гасова са ефектом стаклене баште, смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште изражава се у односу на 1990. годину. Референтна година за пројекцију: 2019. година.
(б) Квантитативно изражене информације о референтним индикаторима, њиховим вредностима у референтној(им) години(ама), основној(им) години(ама), референтном(им) периоду(има) и, по потреби, циљној години;	Додатне квантитативно изражене информације о референтним индикаторима су доступне у Првом двогодишњем извештају о транспарентности Републике Србије према Оквирној конвенцији о промени климе и Споразуму из Париза (У даљем тексту: BTR1, енгл. <i>Biennial Transparency Report</i>н коју је доступан на интернет адреси https://www.ekologija.gov.rs/sites/default/files/2025-01/prvi_dvogodishni_izveshtaj_o_transparentnosti_republike_srbije_prema_okvirnoj_konvenciji_un_o_promeni_klime_i_sporazumu_iz_pariza.pdf).
(в) Када су у питању стратегије, планови и радње наведене у члану 4, став 6. Споразума из Париза, или политике или мере као компоненте национално одређених доприноса у којима се горњи став 1. б) не примењује, Стране треба да пруже друге релевантне информације;	Није применљиво.

1. Квантитативно изражене информације о референтним периодима (укључујући, по потреби, базну годину)

(г) Циљ у односу на референтни индикатор, изражен нумерички, на пример као проценат или износ смањења;	Условни циљ смањења на нивоу целе привреде - смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште до 2035. године: - 40,1% у односу на 1990. годину без сектора употребе земљишта, промене употребе земљишта и шумарства (енгл. <i>Land Use, Land Use Change and Forestry - LULUCF</i>) Циљ смањења емисија представља привремени, условни циљ, до усвајања новог циља за 2040. годину а у оквиру тога и циља за 2035. годину, као део процеса израде новог Интегрисаног националног енергетског и климатског плана, у складу са захтевима релевантног климатског законодавства Европске уније. Реализација условног циља зависиће од расположивих финансијских средстава за спровођење процеса праведне и енергетске транзиције до 2035.године.
(д) Информације о изворима података који се користе у мерењу референтне(их) тачке(ака);	Национални инвентари гасова са ефектом стаклене баште за период 1990 – 2022. година Припремљени од стране Агенције за заштиту животне средине Републике Србије и представљени у BTR1 који је поднет Секретаријату Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе 16. јануара 2025. године. Национални инвентар гасова са ефектом стаклене баште за период 1990 – 2022. годину је такође представљен кроз стандардне табеле за извештавање (Common Reporting Tables – CRT) и пратећи извештај – Национални документ о Инвентар гасова са ефектом стаклене баште (National Inventory Document NID), који су поднети Секретаријату Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе 27. децембра 2024. године.
(ђ) Информације о околностима под којима страна може да ажурира вредности референтних индикатора.	Националне емисије гасова са ефектом стаклене баште у базној и референтној години могу се даље ажурирати и поново прерачунати услед методолошких промена и прецизнијих прорачуна и као одговор на препоруке процеса ревизије под Оквирном конвенцијом УН о промени климе. Информације о поновним прорачунима ће бити приложене у релевантним поглављима Националног инвентара (NID) и Двогодишњег извештаја о транспарентности (BTR) према Оквирној конвенцији УН о промени климе.

2. Временски оквири и/или периоди имплементације

(а) Временски оквир односно период за спровођење, укључујући почетни и завршни датум, у складу са сваком даљом релевантном одлуком коју усвоји Конференција страна потписница која служи као састанак страна потписница Споразума из Париза (СМА);	Временски оквир за спровођење је до 31. децембра 2035. године .
(б) Да ли је у питању једногодишњи или вишегодишњи циљ, по потреби.	Условни циљ смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште је утврђен за 2035. годину.

3. Обим и обухват

(а) Општи опис циља;	Утврђени допринос за 2035. годину представља условни циљ смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште на нивоу целе привреде , изражен као релативно смањење до 2035. године у односу на 1990. годину, без сектора LULUCF.
(б) Сектори, гасови, категорије и резервоари обухваћени национално утврђеним доприносом, укључени, по потреби, у складу са смерницама Међувладиног панела о промени климе (IPCC);	Сектори: Енергетика, индустријски процеси и употреба производа, пољопривреда и отпад.
	Гасови: сви гасови са ефектом стаклене баште који нису под контролом Монреалског протокола – угљен-диоксид (CO ₂), метан (CH ₄), азот-субоксид (N ₂ O), перфлуороугљеници (PFCs), флуоровани угљоводоници (HFCs), сумпор-хексафлуориди (SF ₆) и азот-трифлуориди (NF ₃). Резервоари угљеника: Није применљиво.
(в) Како је држава чланица узела у обзир став 31 тачка (в) и (д) Одлуке 1/CP.21;	Примењено Упутство Међувладиног панела о климатским променама (у даљем тексту: IPCC): Национални инвентар гасова са ефектом стаклене баште (емисије гасова са ефектом стаклене баште из извора укључујући и одстрањене количине путем понора) је припремљен у складу са <i>IPCC Упутством из 2006. године за националне инвентаре гасова са ефектом стаклене баште и Допуном за IPCC Упутство из 2006. године за националне инвентаре гасова са ефектом стаклене баште из 2013. године – Мочварна земљишта</i> (Допуна IPCC о мочварним земљиштима из 2013. године). Приликом израде Националног инвентара гасова са ефектом стаклене баште примењују се и одређена <i>Побољшања из 2019. године за IPCC Упутство из 2006. године за Националне инвентаре гасова са ефектом стаклене баште</i> , што је евидентирано у NID. Постоји неколико активности које се због недостатка података не могу проценити:

3. Обим и обухват	
	• Употреба флуорисаних гасова као средстава за дување пене, у оквиру опреме за противпожарну заштиту и електричној опреми; • Употреба креча; • Спаљивање отпада на отвореном.
(г) Заједничке користи у погледу ублажавања климатских промена до којих долази због деловања држава чланица у области прилагођавања на измењене климатске услове, и/или планове економске диверзификације, укључујући описе одређених пројеката, мера и иницијатива у вези са деловањем држава чланица у области прилагођавања на измењене климатске услове, односно њиховим плановима диверзификације.	Није применљиво.

4. Процеси планирања	
(а) Информације о процесима планирања које је држава чланица предузела за припрему Национално утврђених доприноса и, уколико постоје, планова за спровођење, укључујући, по потреби;	NDC 3.0 припремљен је у оквиру пројекта који финансира GEF „Израда Првог двогодишњег извештаја о транспарентности и комбинованог Четвртог националног извештаја и Другог двогодишњег извештаја о транспарентности Републике Србије према Оквирној конвенцији Уједињених нација о промени климе“, у оквиру којег је основана и радна група, између осталог и за подршку у припреми NDC 3.0. Нацрт NDC 3.0 представљен је члановима Радне групе, а затим и достављен релевантним институцијама на мишљење. Додатно, условни циљ смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште у NDC 3.0 усклађен је са Интегрисаним националним енергетским и климатским планом Републике Србије за период од 2030. са визијом до 2050. године (У даљем тексту: ИНЕКП) , који је, пре усвајања на седници Владе Републике Србије 2024. године, био предмет поступка јавне расправе у складу са релевантним националним законодавством а формиране су и две мултисекторске Радне групе у које је био укључен велики број представника релевантних министарстава и институција, јавних и приватних предузећа, организација цивилног друштва као и међународних организација. У циљу обезбеђивања инклузивног и транспарентног процеса израде Интегрисаног националног енергетског и климатског плана (ИНЕКП), Министарство рударства и енергетике Републике Србије је спровело јавне консултације у периоду од 13. јуна до 28. јула 2023. године. Током овог периода, заинтересована јавност је имала прилику да достави коментаре и сугестије путем електронске поште и портала еКонсултације. Поред тога, одржане су јавне расправе у Београду (11. јул), Новом Саду (12. јул) и Нишу (14. јул), које су окупиле представнике стручне јавности, цивилног сектора, академске заједнице и других

4. Процеси планирања

	заинтересованих страна. Паралелно су спроведене јавне консултације на Нацрт Извештаја о стратешкој процени утицаја ИНЕКП-а на животну средину, у периоду од 22. јуна до 5. августа 2023. године. У току процеса прикупљено је укупно 549 коментара, као и 31 препорука Секретаријата Енергетске заједнице, од којих су многе интегрисане у финални нацрт ИНЕКП-а.
(i) Домаћи институционални аранжмани, јавно учешће и ангажман са локалним заједницама и аутохтоним становништвом, на родно одговоран начин;	Законом о министарствима дефинисане су надлежности ресорних министарстава. У погледу припреме NDC 3.0, Министарство заштите животне средине је надлежно за питања која се односе на климатске промене на националном и међународном нивоу, Министарство рударства и енергетике надлежно је за припрему ИНЕКП, док друга министарства и институције деле надлежности у области прилагођавања и ублажавања климатских промена, у зависности од сектора. Учешће јавности у припреми стратешких докумената у Републици Србији уређено је свеобухватним правним оквиром који има за циљ да обезбеди транспарентност, инклузивност и учешће свих релевантних актера. Кључни законски акти и прописи којима се утврђују права и процедуре за учешће јавности су: <i>Закон о планском систему Републике Србије</i> (2018.) и <i>Уредба о методологији, управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и и садржају појединачних докумената јавних политика</i> (2019.). Закон о планском систему Републике Србије налаже државним органима да путем консултација и јавних расправа укључе јавност у припрему стратешких докумената, такође утврђује обавезу објављивања нацрта докумената јавне политике и прикупљања повратних информација од заинтересованих страна. Укључивање родног аспекта у припрему докумената јавне политике у Србији уређено је правним оквиром који је осмишљен да обезбеди равноправно учешће, родно осетљиво креирање јавне политике и интеграцију родних перспектива. Кључни законодавни акти и прописи који утврђују права и процедуре у погледу уродњавања укључују: <i>Закон о родној равноправности</i> (2021.), који утврђује обавезе јавних органа да интегришу родну перспективу у процесе доношења политика и доношења одлука и захтева родно одговорно буџетирање и процену утицаја јавних политика. Такође, <i>Национална стратегија за родну равноправност за период 2021-2030. године</i> дефинише стратешке приоритете за остварење родне равноправности и оснаживање жена у Србији, истиче значај родно осетљивог креирања јавне политике и институционалних механизма за уродњавање, и промовише активно учешће жена у процесима јавних консултација и одлучивања.

4. Процеси планирања

(ii) Контекстуална питања, укључујући, између осталог, по потреби:	
(а) Националне карактеристике, као што је географија, клима, економија, одрживи развој и искорењивање сиромаштва;	Информације се налазе у ВТR1, у Поглављу 3.1.
(б) Најбоље праксе и искуства у вези са припремом Национално утврђеног доприноса.	Оснивање радне групе која је подржала процес припреме NDC 3.0 у коју су били укључени представници различитих заинтересованих страна и надлежних институција омогућило је лакше прикупљање података и информација. Процес припреме NDC није био могућ без међународне финансијске и техничке подршке, која је допринела унапређењу националних капацитета. Међутим, и даље постоји потреба за финансијском подршком и изградњом капацитета и подизањем свести како би се осигурала имплементација NDC и будућа ажурирања.
(в) Друге контекстуалне намере и приоритети признати приступањем Споразуму из Париза.	У периоду 2000-2024. година, Република Србија је претрпела штету изазвану климатским променама и екстремним временским условима од најмање 10,45 милијарди евра. Прелиминарна процена указује на износ од приближно милијарду евра, који се приписује екстремној суши у лето 2024. године, а која је довела до смањене пољопривредне производње, проблема са водоснабдевањем и изузетно великог подручја погођеног шумским и другим отвореним пожарима. С обзиром да пољопривредна производња има значајан потенцијал и утиче на прехранбену самоодрживост и привреда Републике Србије је самим тим осетљива на све факторе који утичу на пољопривреду. Утицаји климатских промена на биљну и сточарску производњу одражавају се и на сектор прераде и складиштење хране у Републици Србији. Ефекти и утицаји климатских промена на сектор вода ће се одразити кроз недостатак воде, повећање броја периода интензивних суша и подручјима погођеним сушама, као и продуженом трајању услова ниског протока воде у рекама, што ће резултирати ниским квалитетом воде. С друге стране, након разорних поплава из 2014. године, у мају и јуну 2023. године догодила се још једна поплава већег обима, која је довела до проглашења ванредног стања у 56 општина. Из овог разлога, Република Србија посебну пажњу посвећује штетатама и губицима изазваним екстремним временским и климатским приликама, што ће наставити бити предмет анализе и у оквиру будућих процеса ревизије NDC.

4. Процеси планирања

(б) Конкретне информације које се примењују на државе чланице, укључујући организације за регионалну економску интеграцију и њихове државе чланице, које су постигле договор да делују заједно у складу са чланом 4. став 2 Споразума из Париза, укључујући државе чланице које су пристале да делују заједно и прихватају услове Споразума, у складу са чланом 4, ст. 16–18 Споразума из Париза;	Није применљиво
(в) На који начин је припрема Национално утврђених доприноса држава чланица узела у обзир глобални пресек стања у складу са чланом 4. став 9. Споразума из Париза.	Припрема NDC 3.0 је заснована на резултатима првог глобалног прегледа стања (енгл. <i>global stocktake</i>), у складу са чланом 4. став 9. Споразума из Париза. Закључци глобалног прегледа стања истаки су потребу за повећањем амбиције и убрзаним деловањем ка већем смањењу емисија и документ ускладио са глобалним климатским циљевима. Као одговор, Република Србија је претходно наведено узела у обзир кроз повећање амбиције у NDC 3.0, истичући своју посвећеност ефикаснијем доприносу заједничким напорима на ограничавању раста температуре на глобалном нивоу.
(г) Свака држава чланица са Национално утврђеним доприносом у складу са чланом 4. Споразума из Париза, који се састоји од акција планова прилагођавања на измењене климатске услове и/или планова економске диверсификације који резултирају заједничким користима за ублажавање у складу са чланом 4. став 7. Споразума из Париза, у обавези је да достави информације о:	
(и) Како су економске и социјалне последице мера разматране при развоју Национално утврђеног доприноса;	Економски, социјални и утицаји на животну средину политика и мера за ублажавање утицаја климатских промена разматрани су током припреме NDC 3.0, а посебно током припреме ИНЕКП. Идентификација најприкладнијег пута за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште била је предмет анализе трошкова, као и друштвених, економских и утицаја на животну средину. Да би се дефинисао правичан и економски ефикасан пут смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште, разматрани су утицаји политика и мера ублажавања на раст бруто домаћег производа (БДП), запосленост и удео трошкова енергије у домаћинствима, за различите сценарије ублажавања. Условни Циљ смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште за 2035. годину дефинисан је према потенцијалу смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште, као и према његовом утицају на социјалне, економске и параметре животне средине.
(ii) Специфични пројекти, мере и	Није применљиво.

4. Процеси планирања

активности које треба спроводити како би се допринело заједничким користима у смислу ублажавања климатских промена, укључујући информације о плановима прилагођавања на измењене климатске услове који такође доводе до заједничких користи у смислу ублажавања, које могу да обухватају, али не само, кључне секторе, као што су енергетика, ресурси, водни ресурси, обални ресурси, насеља и урбанизам, пољопривреда и шумарство; и активности економске диверзификације, које могу да обухватају, али не само, секторе као што су производња и индустрија, енергетика и рударство, транспорт и комуникација, изградња, туризам, некретнине, пољопривреда и рибарство.	
--	--

5. Претпоставке и методолошки приступи, укључујући оне за процене и рачунање антропогених емисија гасова са ефектом стаклене баште и, по потреби, њихово уклањање

(а) Претпоставке и методолошки приступи који се користе за израчунавање антропогених емисија гасова са ефектом стаклене баште и њиховог уклањања у складу са Национално утврђеним доприносом држава чланица, у складу са Одлуком 1/CP.21, став 31, и упутствима за израчунавање, које усваја Конференција страна потписница (СМА);	Информације су доступне у ВТР1 и у Националном документу о инвентару гасова са ефектом стаклене баште.
(б) Претпоставке и методолошки приступи који се користе за израчунавање за спровођење политика и мера или стратегија из Национално утврђеног доприноса;	Политике и мере неопходне за достизање циља смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште прописане су Националним интегрисаним енергетским и климатским планом Републике Србије за период до 2030. године, са пројекцијама до 2050. године (ИНЕКП).. Закон о енергетици прописује да у складу са преузетим обавезама које проистичу из међународног уговора, министарство надлежно за послове енергетике припрема ИНЕКП у сарадњи са другим релевантним министарствима у оквиру којег се дефинишу пројекције развоја до 2050.годинеа. У априлу 2022. године усвојен је Правилник о

5. Претпоставке и методолошки приступи, укључујући оне за процене и рачунање антропогених емисија гасова са ефектом стаклене баште и, по потреби, њихово уклањање

	ближем садржају и смерницама за одређивање националних циљева интегрисаног националног енергетског и климатског плана, начину његове израде и извештавању о његовој реализацији. Након израде ИНЕКП којим ће бити утврђени циљеви за 2040. односно 2035. годину, NDC3.0 ће бити ажуриран у складу са новим циљевима смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште. Оквир за праћење достизања циља смањења емисија из NDC успостављен је у складу са Законом о климатским променама, односно одредбама којима се уређује Национални систем инвентара емисија гасова са ефектом стаклене баште. У наредном периоду започеће и пројекат за наставак успостављања оквира за унапређену транспарентност који ће омогућити успостављање система праћења и извештавања у складу са модалитетима, процедурама и смерницама за Унапређени оквир транспарентности из Споразума из Париза.
(в) Ако је примењиво, информације о томе како ће држава чланица узети у обзир постојеће методе и смернице у складу са Конвенцијом, како би се узеле у обзир антропогене емисије гасова са ефектом стаклене баште и њихово уклањање, у складу са чланом 4 став 14. Споразума из Париза, сходно потреби;	Видети одговор под 5 (г).
(г) Методологије и метрике IPCC које се користе за процену антропогених емисија гасова са ефектом стаклене баште и њиховог уклањања;	Актуелни инвентари гасова са ефектом стаклене баште усклађени су са Одлуком 18/CMP.1 и Одлуком 24/CP.19, укључујући амандман на Смернице IPCC из 2006. године о националним инвентарима гасова са ефектом стаклене баште из 2013. године, и Додатком IPCC о мочварним подручјима из 2013. године. Коришћен је потенцијал глобалног загревања (енгл. <i>Global Warming Potential, GWP</i>) за стогодишњи временски период објављен у Петом извештају о процени IPCC (енгл. <i>Fifth Assessment Report, AR5</i>).
(д) Претпоставке специфичне за сектор, категорију или активност, методологије и приступи у складу са смерницама IPCC, по потреби, укључујући, ако је применљиво:	
(и) Приступ решавању питања емисија гасова са ефектом стаклене баште и накнадног уклањања због природних поремећаја на земљишту којим се управља;	Коришћен је приступ решавању питања емисија гасова са ефектом стаклене баште и њиховог накнадног уклањања услед природних поремећаја на земљишту којим се управља, представљен у Смерницама IPCC из 2006. године, Том 4, Поглавље 2: Генеричке методологије које се примењују на категорије вишеструке употребе земљишта.

5. Претпоставке и методолошки приступи, укључујући оне за процене и рачунање антропогених емисија гасова са ефектом стаклене баште и, по потреби, њихово уклањање

(ii) Приступ који се користи за рачунање емисија гасова са ефектом стаклене баште и њиховог уклањања из производа од посеченог дрвета;	Коришћен је приступ за прорачун емисија гасова са ефектом стаклене баште и количина одстрањених путем производа од посеченог дрвета представљен у <i>Смерницама IPCC из 2006. године, Том 4, Поглавље 12: Производи од посеченог дрвета.</i>
(iii) Приступ који се користи за питања ефекта структуре према старости и класи шума;	Није применљиво.
(ђ) Друге претпоставке и методолошки приступи који се користе за разумевање Национално утврђеног доприноса и, ако је примењиво, процену одговарајућих емисија гасова са ефектом стаклене баште и њиховог уклањања, укључујући:	
(i) Како се израђују референтни индикатори, основни односно референтни ниво(и), укључујући, по потреби, референтне нивое специфичне за сектор, категорију или активност, укључујући, на пример, кључне параметре, претпоставке, дефиниције, методологије, изворе података и коришћене моделе;	Референтни показатељи, основни и референтни ниво се користе на основу Националног инвентара гасова са ефектом стаклене баште и основних сценарија који узимају у обзир политике и мере које су усвојене крајем 2019. године. Информације су доступне у BTR1.
(ii) За државе чланице са Национално утврђеним доприносима који садрже компоненте које не садрже гасове са ефектом стаклене баште, информације о претпоставкама и методолошким приступима који се користе у вези са тим компонентама, по потреби;	Није применљиво.
(iii) За климатске чиниоце укључене у Национално утврђени допринос који нису обухваћени смерницама IPCC, информације о томе како се процењују климатски чиниоци;	Није применљиво.
(iv) Додатне техничке информације, по потреби;	Није применљиво.

5. Претпоставке и методолошки приступи, укључујући оне за процене и рачунање антропогених емисија гасова са ефектом стаклене баште и, по потреби, њихово уклањање

(е) Намера да се користи добровољна сарадња према члану 6. Споразума из Париза, по потреби.

Није применљиво.

6. Како држава чланица разматра да ли је њен Национално утврђени допринос правичан и амбициозан у светлу њених националних карактеристика;

(а) Како држава чланица разматра да ли је њен Национално утврђени допринос правичан и амбициозан у светлу њених националних карактеристика;

Република Србија је мала земља са релативно малим бројем становника, али снажно опредељена ка доприносу глобалној климатској акцији, иако је под окриљем Оквирне конвенције земља у развоју чији се енергетски сектор ослања на домаћи лигнит. Упркос томе, Република Србија је значајно подигла своје климатске амбиције, при чему је NDC 3.0 повећао условни национални циљ смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште за више од четири пута у поређењу са првобитним циљем.

NDC 3.0 је израђен као део шире визије за дугорочно смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште до 2050. године, у складу са свеобухватним циљевима Споразума из Париза.

Истовремено, Република Србија је веома осетљива на штетне утицаје промене климе, са екстремним временским приликама које изазивају значајне економске губитке. Између 2000. и 2024. године, климатске и временске непогоде довеле су до минималне процењене штете од 10,45 милијарди евра, укључујући процењену милијарду евра насталу услед велике суше у лето 2024. године. Око 70% ове штете проузроковане су сушама и високим температурама. У овом контексту, амбициозни NDC Републике Србије одражава хитност климатских акција и националне прилике у земљи, успостављајући равнотежу између њених климатских обавеза и развојних потреба.

6. Како држава чланица разматра да ли је њен Национално утврђени допринос правичан и амбициозан у светлу њених националних карактеристика;

(б) Питања у вези са правичношћу	У току припреме NDC 3.0, разматрани су економски, социјални и утицаји политика и мера ублажавања климатских промена на животну средину, што је нарочито узето у обзир и приликом припреме ИНЕКП. Идентификација најприкладнијег начина за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште била је предмет процене трошкова, као и друштвених, економских и утицаја на животну средину. Да би се дефинисао друштвено праведан и економски ефикасан пут смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште, разматрани су утицаји политика и мера ублажавања на БДП, запосленост и удео трошкова енергије у домаћинствима, за различите сценарије ублажавања. Условни циљ смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште за 2035. годину дефинисан је према потенцијалу смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште, као и његовом утицају на социјалне, економске и параметре животне средине. Приступ представља наставак праксе примењене и приликом израде NDC 2.0 (2022), с обзиром да су економски, еколошки и социјални утицаји мера за ублажавања климатских промена разматрани приликом припреме NDC 2.0, а посебно у оквиру процеса припреме Стратегије нискоугљеничног развоја (2023) која је служила као основ за NDC 2.0. Као и у случају NDC 3.0, идентификација најприкладнијег начина за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште зависила је од трошкова, као и од друштвених, економских и утицаја на животну средину.
(в) Како је држава чланица одговорила на члан 4. став 3. Споразума из Париза;	Представљени допринос указује на јасан напредак у односу на први NDC и одражава највећу могућу амбицију имајући у виду националне карактеристике.
(г) Како је држава чланица одговорила на члан 4. став 4. Споразума из Париза;	Република Србија је држава чланица у развоју и овим је повећала свој NDC, који представља условни циљ на нивоу целе привреде.
(д) Како је држава чланица одговорила на члан 4. став 6. Споразума из Париза.	Није применљиво.

7. Како Национално утврђени допринос доприноси постизању циља Конвенције који је утврђен у члану 2:

(а) Како Национални утврђени допринос доприноси постизању циља Конвенције као што је то утврђено у члану 2;	Мада је Република Србија не-Анекс I држава Оквирне конвенције и осетљива на климатске промене, значајно повећање амбиција у (ажурираном) NDC 3.0 доприноси постизању циља Оквирне конвенције, односно смањење концентрације емисија гасова са ефектом стаклене баште у атмосфери.
---	--

(б) Како национално утврђени допринос доприноси члану 2. став 1. тачка а) и члану 4. став 1. Споразума из Париза.	Видети горњи став 7. тачка а). Нарочито треба напоменути да је Република Србија спремна да постави додатну/условну амбицију уз финансијску, техничку помоћ и помоћ у изградњи капацитета.
--	---